

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 7C/54/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118210428
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Dúbravková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2018:5118210428.2

Rozhodnutie

Okresný súd Žilina, v právnej veci žalobcu: Iniciatíva „Občania sami sebe“, n.o. so sídlom Vendelína Javorku 29/1, Žilina, IČO 51735954, zastúpeného JUDr. Magda Poliačiková advokátka s.r.o. so sídlom Národná 17, Žilina, proti žalovanému: Žilinská teplárenská, a.s. so sídlom Košická 11, Žilina, IČO 36 403 032, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.639,09 eur s príslušenstvom, o sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č.k. 7C/54/2018-45 zo dňa 18.9.2018, takto

rozhodol:

Súd sťažnosť žalobcu zamietal.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenu súdu dňa 29.6.2018 domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 1.639,09 eur s príslušenstvom.

2. Žalobca svoju žalobu skutkovo odôvodňoval tým, že žalovaná suma predstavuje bezdôvodné obohatenie za užívanie nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území T., zapísaných na R. Č.. XXXX, P. C.: K. W..Č..XXX/X-orná pôda o výmere 1596m², K. W..Č.. XXX/X- orná pôda o výmere 1609m², ktoré sú vo vlastníctve V.. P. B., z ktorých časť užíva žalovaný pod stavbou Y. o celkovej výmere 1434m². Celková hodnota bezdôvodného obohatenia za 1 rok predstavuje sumu 1.344,42 Eur a za obdobie od 1.7.2016 do 18.9.2017 predstavuje sumu 1.639,09 Eur. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 18.9.2017 pôvodný postupca V.. P. B. postúpil na postupníka P., družstvo pohľadávku - nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia ohľadom uvedených nehnuteľností a právnych skutočností za obdobie od 20.10.2011 do 20.7.2013 čo predstavuje 1,75 roka, ako aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1.1.2015 do 18.9.2017. Časť tohto nároku za obdobie od 21.10.2011 do 20.7.2013 je predmetom súdneho konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod č. 14C 204/2013. Následne zmluvou o postúpení pohľadávky za dňa 27.6.2018 postupca APLIKAL, družstvo postúpil na postupníka Iniciatíva „Občania sami sebe“,n.o., pohľadávku - nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia ohľadom uvedených nehnuteľností a právnych skutočností za obdobie od 1.7.2016 do 18.9.2017 (t.j. jeden rok aj 80 dní, čiže v celkovej hodnote 1.639,09 Eur.

3. Súd výzvou, doručenu právnemu zástupcovi žalobcu dňa 3.8.2018, vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy zaplatil súdny poplatok za žalobu vo výške 98,- eur podľa položky 1, písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov.

4. Počas plynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku žalobca dňa 8.8.2018 doručil súdu vyjadrenie, v ktorom poukazoval na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c/zákona č. 71/1192 Zb. o súdnych poplatkoch s tým, že žalobca je nezisková organizácia a je teda v zmysle uvedeného ustanovenia oslobodený od súdnych poplatkov. Zároveň predložil výpis žalobcu z Registra neziskových organizácii MV SR, z ktorého vyplýva, že žalobca vznikol zápisom do tohto registra dňa 16.5.2018.

5. Výzvou zo dňa 15.8.2018 doručenou právnomu zástupcovi žalobcu dňa 27.8.2018 súd opätovne vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku v lehote do 10 dní od doručenia s tým, že ak nebude súdny poplatok v stanovenej lehote zaplatený, súd konaní zastaví. Zároveň v uvedenej výzve súd k predchádzajúcemu podaniu žalobcu oznámil žalobcovi právne posúdenie, pre ktoré podľa názoru súdu nie je žalobca v tomto konaní od platenia súdneho poplatku oslobodený.

6. Žalobca súdny poplatok v stanovenej lehote nezaplatil.

7. Súd Uznesením č.k. 7C/54/2018-45 zo dňa 18.9.2018 vydaným vyšším súdnym úradníkom konanie zastavil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že dňom podania žaloby vznikla žalobcovi poplatková povinnosť, súdny poplatok bol vyrubený správne, žalobca ho ani dodatočne v lehote, ktorú mu súd vo výzve určil, nezaplatil. Z týchto dôvodov pri aplikácii ust. § 10 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. v platnom znení rozhodol o zastavení konania pri konštatovaní, že o následku nezaplatenia súdneho poplatku bol žalobca vo výzve súdom riadne poučený.

8. Proti uvedenému rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote žalobca sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne a navrhuje aby ho súd s poukazom na ust. § 252 ods. 2 CSP zrušil. Žalobca poukazyval na to, že Zákon o súdnych poplatkoch v ustanovení § 4 ods. 1 taxatívne vymenúva konania, ktoré sú od súdneho poplatku oslobodené ex lege a v ustanovení § 4 ods. 2, 3 osoby, ktoré sú od poplatku oslobodené ex lege (zákonné osobné oslobodenie). Zákonné vecné oslobodenie a zákonné osobné oslobodenie vyplývajú priamo zo zákona o súdnych poplatkoch alebo iných právnych predpisov, takže o ich priznaní súd nevydáva rozhodnutie. Ako uviedol Ústavný súd SR v uznesení pod sp.zn II. ÚS 180/2010 zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov vôbec od pomerov účastníka konania nezávisí. Aj keby bol účastník konania, ktorému svedčí zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov seabaviac bohatý, nič by to nemenilo na jeho nároku na zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov. Ak napriek zákonnému oslobodeniu súd vyrubil súdny poplatok a účastník po obdržaní výzvy na zaplatenie súdneho poplatku upozornil súd, že v danom prípade ide o zákonné oslobodenie od poplatku a poplatková povinnosť nevznikla, súd pre nezaplatenie poplatku konanie nezastaví a v konaní pokračuje bez potreby osobitného rozhodnutia. Ďalej poukázal na ustanovenie § 4 ods. 2, písm.c/ zákona č.71/1992 Zb a zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách. Na účely definície charitatívnych, humanitárnych a ekologických organizácií je potrebné vychádzať najmä zo zákona č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby. Dikcia § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o súdnych poplatkoch pokiaľ ide o formu charitatívnych, humanitárnych a ekologických organizácií, túto výslovne nezužuje len na neziskové organizácie podľa zákona č. 213/1997 Z.z., avšak okruh osôb je širší. Poukázal na výpis žalobcu z Registra neziskových organizácií MV SR. Pokiaľ ide o žalobcu z § 4 ods. 2 písm. c/ vyplýva, že tento je oslobodený od súdneho poplatku v akomkoľvek súdnom konaní bez ohľadu na predmet sporu, nakoľko ide o zákonné osobné oslobodenie a nie zákonné vecné oslobodenie. Preto považuje napadnuté uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie poplatku za nesprávne, nakoľko žalobca je oslobodený od súdnych poplatkov bez ohľadu na predmet konania.

9. Podľa § 248 CSP o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

10. Podľa § 249 CSP súd prvej inštancie rozhodne o sťažnosti uznesením spravidla bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 250 ods. 1 CSP ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

12. Podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov od poplatkov sú oslobodené nadácie a charitatívne organizácie, humanitárne organizácie, ekologické organizácie a združenia pôsobiace na ochranu spotrebiteľov.

13. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

14. Súd sa oboznámil s napadnutým uznesením vydaným súdnym úradníkom, ako i s dôvodmi podanej sťažnosti žalobcu a dospel k záveru, že súdny úradník pri rozhodovaní o zastavení konania postupoval správne. Súdny úradník vo výzve zo dňa 15.8.2018 žalobcovi uviedol dôvody, pre ktoré sa na neho v tomto konaní nevzťahuje zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm.c/ zákona č. 71/1992 Zb. Súd sa s touto argumentáciou stotožňuje a na zvýraznenie je správnosti ďalej uvádza.

15. V zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch je zrejmé, že v prípade väčšiny subjektov postačí na oslobodenie od súdnych poplatkov ich určité zaradenie ako napr. štátne rozpočtové organizácie, štátne účelové fondy a pod. Pri niektorých subjektoch však nemožno vylúčiť skúmanie jednak postavenia a podstaty činnosti, ktorú pod toto ustanovenie zaradené subjekty vykonávajú, ako aj vecných hľadísk konkrétneho prípadu, najmä z hľadiska, či v danom prípade ide o ochranu verejného záujmu. K výkladu právnych predpisov a ich inštitútov totiž nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v takom prípade, kedy sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či upresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, v tomto prípade systematický a teleologický výklad, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný konektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (napr. I. ÚS 351/2010). Účelom právnej regulácie obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch je nesporne ochrana verejného a celospoločenského prospešného záujmu (viď Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, č.k. III. ÚS 503/2012-10 zo dňa 23.10.2012.) Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.639,09 eur s príslušenstvom uplatňovanej titulom bezdôvodného obohatenia, ktorú pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávky od APLI.KAL družstvo. Tento subjekt takisto nadobudol predmetnú pohľadávku zmluvou o postúpení od vlastníčky nehnuteľností, ktorých užívaním žalovaným podľa žaloby malo dôjsť k vzniku majetkového prospechu na jeho strane. Hoci žalobca predloženým Výpisom z registra MV SR preukázal, že je neziskovou organizáciou založenou za účelom poskytovania všeobecných prospešných služieb a aj keď postavenie a podstata činnosti žalobcu má verejnoprospešný charakter, v predmetnej veci uplatňovanie pohľadávky žalobcu (i keď ju nadobudol postúpením) titulom bezdôvodného obohatenia zo súkromnoprávneho vzťahu nie je činnosťou vo verejnom záujme a nepredstavuje všeobecne prospešnú službu za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok tak, ako to predpokladá zákon o neziskových organizáciách. Žalobca teda neuplatňuje nároky vyplývajúce z verejnoprávnej činnosti, pričom len takejto činnosti Zákon o súdnych poplatkoch v zmysle § 4 ods. 2 písm.c) priznáva, a to za splnenia konkrétnych predpokladov, osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Oslobodenie od súdnych poplatkov nastáva preto pre neziskovú organizáciu zo zákona iba v takom prípade, keď si v konkrétnej prejednávanej veci uplatňuje nároky z verejnoprávnej činnosti.

16. Súd zároveň poukazuje na tú skutočnosť, že otázkou predmetného výkladu ust. § 4 ods. 2 písm.c) zákona o súdnych poplatkoch sa v obdobnom prípade zaoberal Ústavný súd SR v rozhodnutí II.ÚS 229/2018, v ktorom konštatoval, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch vychádza zo zásady, že verejnoprávne činnosti, teda činnosti, ktoré sa vykonávajú vo verejnom záujme subjektmi na ten účel zriadenými, sú od poplatku oslobodené. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že v prípade väčšiny subjektov postačí na oslobodenie od súdnych poplatkov ich určité zaradenie - napr. štátne rozpočtové organizácie, štátne účelové fondy a pod. Pri niektorých subjektoch však nemožno vylúčiť skúmanie jednak postavenia a podstaty činnosti, ktorú pod toto ustanovenie zaradené subjekty vykonávajú, ako aj vecných hľadísk konkrétneho prípadu, najmä z hľadiska, či v danom prípade ide o ochranu verejného záujmu. Ústavný súd SR v uvedenom rozhodnutí posúdil predmetný výklad v obdobnej veci ako ústavne konformný.

17. Z uvedených dôvodov súd sťažnosť žalobcu proti napadnutému uzneseniu vydanému súdnym úradníkom ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.